

BRÜNDEL GAJAVÖLGYE

IV. ÉVFOLYAM, 4. SZÁM

2007. ÉV DECEMBER HÓNAP

WEINACHTEN KOMMT

Leise rieselt der Schnee.
Still und stark ruth der See.
Weinacht-licht glänzet der Wald,
Freue dich, Cristkindl' kommt bald!

In den Herzen ist warm, Still
Schweigt Kummer und Harm
Sorge des Lebens verhalt,
Freue dich, Cristkindl' kommt bald!

Bald ist heilige Nacht.
Chor der Engel erwacht.
Hört nur, wie lieblich schalt.
Freue dich Christkindl' kommt bald!

KÖVESSÜK MEG AZ ÁLDOZATOKAT!

A HOMOGÉN NEMZETÁLLAMOK LÉTREJÖTÉT ELŐMOZDÍTÓ SZÁNDÉKOK TRAGIKUS ÖSSZJÁTÉKA A XX. SZÁZADBAN VILÁGHÁBORÚHOZ, EGÉSZ EURÓPÁBAN IGAZTALAN BÉKEKÖTÉSEKHEZ, JOGFOSZTÁSOKHOZ, KIREKESZTÉSEKHEZ, NÉPCSOPTOK ELÜZÉSÉHEZ, MEGSEMMISÍTÉSÉHEZ, LAKOSSÁGCSERÉKHEZ, KITELEPÍTÉSEKHEZ VEZETETT.

Történezszek dolga az események feltárása, elemzése, hiteles dokumentálása. A miénk az, hogy megkövessük az áldozatokat és saját eszközeinkkel segítsünk abban, hogy a történelem ne ismételhessen önmagát, s a XXI. század minden vonatkozásában meghaladjon az oly sok szenvedéssel járó XX. századot. A magyarországi németek jogfosztása, vagyoneklobzása, hazájukból történő elűzése 60 évvel az események után már semmiképp sem lehet tabutéma. A rendszerváltással együtt igyekeztünk az itt maradtak jogi helyzetét valamelyest ren-

dezni. De társadalmi kirekesztésüket és elűzésüket annak idején politikusok kezdeményezték, ezért úgy gondolom, hogy a megkövetés színhelye is a magyar törvényhozás épülete kell hogy legyen. Ezért kezdeményeztem, hogy a magyar Országgyűlés falai között a magyarországi németek jogfosztása, elhurcolása, elűzése 60. évfordulójához kötődően emlékező konferenciát szervezzünk.

Az egyesülő Európában minden egyént, népcsoportot és népet megilletnek mindazon alapvető emberi jogok és méltóság, amely a demokrácia fundamentuma. Megilleti mindazon értekek elismerése, amellyel polgáraink Európát is gazdagabbá teszik.

Budapest, 2007. október

Dr. Szili Katalin
az Országgyűlés elnöke

Folytatás a 2. oldalon

A „BOCSÁNATKÉRÉS NAPJA”: 2007. NOVEMBER 16.

EMLÉKKONFERENCIA VOLT A PARLAMENTBEN „EGY BATYUVAL...” CÍMMEL, A MAGYARORSZÁGI NÉMETEK ELÜZÉSÉNEK 60. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL.

A parlament felsőházi termében *Dr. Szili Katalin*, az Országgyűlés elnöke köszöntötte a magyarországi svábok képviselőit, a meghívott vendégeket és előadókat. Köszöntőt mondott még *Dr. Norbert Lammert*, a Német Bundestag elnöke, Kiss Péter, a Miniszterelnöki hivatal vezető minisztere, *Dr. Kállai Ernő*, a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosa.

Délelőtt előadásokat hallgathattunk *Dr. Glatz Ferenc* akadémikustól, az MTA Történettudományi Intézet igazgatójától, *Konrád György*, Kossuth díjas írótól és *Dr. Tóth Ágnes* történész, az MTA Kisebbségkutató Intézetének igazgatóhelyettesétől.

Előadásaikból csak néhány gondolatot írok le:

„A kiűzetés Európa eseménye volt”.

„A kiűzött svábok elhagyták gyökereiket”

„Elégtétel mindenkinek ez a nap”

„Mindenkinek joga van ott élni, ahol jól

érzi magát”

„Gyakorolni kell emlékezési- és feldolgozó kultúránkat”

„a kitelepítésről beszélni kell, hogy megszabaduljunk az öngyilkosság anomáitól”

„Európa jövőjét nem látjuk tisztán, ha nem beszélünk az 1938–48 közötti kirekesztésekről”

„kollektív felelősség

kollektív gyilkosság”

„a svábok jöttek – építettek – elűzettek”

„Milosevic kezdő volt a kitelepítési akciókhoz képest”

„a felelősséget örököljük, mint az előítéleteinket is”

„erkölcsi vereség Magyarországnak”

„a kormány úgy alakította a kitelepítést, hogy a helyiek felelőssége legyen”

„a kitelepítő országok szegényebbek lettek, a befogadó ország gazdagabb lett”

Prof. Dr. Hans-Gert Pöttering, az Európai Parlament elnöke üzenetét is felolvasták.

Az Országos Kitelepítési Emlékmű Budaörsön.
„Bezárt kapu” – „Geschlossenes Tor”. Denkmal in Wudersch.

Ebből egy mondatot idézek: „Soha nem szabad elfelednünk a sorsukat, mert különben gyengülne az a készségünk, hogy Európában soha többé ne engedjünk meg valami ehhez hasonlót.”

Az emlék-konferencia előadásainak anyagát a „Barátság” c. folyóirat kétnyelvű, decemberi száma közli.

Simonné Rummel Erzsébet
a Német Kisebbségi Önkormányzat elnöke

WIR MÜSSEN DIE OPFER UM VERGEBUNG BITTEN

Folytatás az 1. oldalról

DAS TRAGISCHE ZUSAMMENSPIEL DER DIE ENTSTEHUNG DER HOMOGENEN NATIONALSTAATEN VORANTREIBENDEN ABSICHTEN FÜHRTE IM 20. JAHRHUNDERT ZU WELTKRIEGEN, IN GANZ EUROPA ZU UNGERECHTEN FRIEDENSSCHLÜSSEN, ZU VERTREIBUNG UND VERNICHTUNG VON VOLKSGRUPPEN, ZU BEVÖLKERUNGSAUSTAUSCH UND AUSSIEDLUNG.

Die Aufdeckung, Analyse und die authentische Dokumentierung der Ereignisse ist die Aufgabe der Historiker. Unsere ist es, die Opfer um Verzeihung zu bitten und mit den uns zur Verfügung stehenden Mitteln mitzuhelfen, dass sich die Geschichte nicht wiederholt und das 21. Jahrhundert in jeder Hinsicht das mit so viel Leiden verknüpfte 20. Jahrhundert übertrifft. Die Entrechtung der Ungarndeutschen, die Enteignung ihrer Besitztümer und ihre Vertreibung aus der Heimat kann 60 Jahre nach den Ereignissen keinesfalls mehr ein Tabuthema darstellen. Hand in Hand mit der politischen Wende haben wir versucht, die rechtliche Lage der in Ungarn Verbliebenen möglichst zu regeln. Doch wurde ihre

gesellschaftliche Diskriminierung und ihre Vertreibung damals von Politikern initiiert, weshalb ich der Überzeugung bin, dass der Gebäude sein muss, in dem die Gesetze Ungarns beschlossen werden. Deshalb rege ich an, dass wir im Gebäude des ungarischen Parlaments im Zusammenhang mit der 60. Wiederkehr des Jahrestags der Entrechtung, Verschleppung und Vertreibung der Ungarndeutschen eine Gedenkkonferenz veranstalten.

In dem sich vereinigenden Europa stehen jedem Individuum, jeder Volksgruppe und jedem Volk all jene grundlegenden Menschenrechte und die Würde des Menschen zu, die das Fundament der Demokratie sind. Es steht ihnen die Anerkennung all jener Werte zu, durch die unsere Bürger auch Europa bereichern.

Budapest, Oktober 2007

*Dr. Katalin Szili
Präsidentin des Parlaments*

MONDJUK KI: BOCSÁNAT! - SPRECHEN WIR ES AUS: VERZEIHUNG

HA A NÉMETEK SORSÁVAL FOGLALKOZUNK A II. VILÁGHÁBORÚ UTÁNI EURÓPÁBAN ÉS MAGYARORSZÁGON, AZOKKAL A NÉMET MILLIÓKKAL, AKIKET NEMKÍVÁNATOSNAK NYILVÁNÍTOTTAK SZÜLŐFÖLDJEIKEN, ÉS KIÜZTÉK ÖKET OTTHONAIKBÓL, AKKOR MAGYAR TRAGÉDIÁRÓL IS BESZÉLÜNK.

Hiszen a kiűzöttek között voltak a sváboknak nevezett magyarországi németek is. Több mint kétszázezren. Kítaszítottuk őket nemzeti közösségünkől, és elűldöztük őket a közös hazából. Ahol évszázadokon keresztül éltünk együtt.

Mindannyian tudjuk, hogy a történelem olykor súlyos teher is. Teher, mert tele van feldolgozatlan tragédiákkal, kibeszéletlen traumákkal, el nem végzett gyászunkkal.

A jó és a rossz közötti választás azzal a döntéssel kezdődik, hogy akarjuk-e látni a másik arcát, vagy sem.

Mi most láttuk az egykor elűldözöttek arcát. Láttuk, milyen mély a seb, amit okoztunk neki. Hatvan év telt el. Be kell ismernünk, súlyos felelősség terheli azokat, akik alig két évvel a magyar zsidóság kirekesztése után, újra a kollektív büntetés elvét alkalmazták honfitársainkra. Pedig kollektív bűnösök nincsenek. Csak személyes bűnök vannak.

Képesnek kell lennünk arra, hogy megkövessük őket és kimondjuk: bocsánat.

*Schmidt Mária
a Terror Háza Múzeum főigazgatója*

WENN WIR UNS MIT DEM SCHICKSAL DER DEUTSCHEN IN EUROPA UND IN UNGARN NACH DEM II. WELTKRIEG BESCHÄFTIGEN, MIT JENEN MILLIONEN VON DEUTSCHEN, DIE IN IHREN HEIMATLÄNDERN ZU UNERWÜNSCHTEN ERKLÄRT UND AUS IHREN HEIMAT VERTRIEBEN WURDEN, DANN SPECHEN WIR AUCH VON EINER UNGARISCHEN TRAGÖDIE.

Denn unter den Vertriebenen befanden sich auch die als Schwaben bezeichneten Ungarndeutschen. Mehr als zweihunderttausend. Wir haben sie aus unserer Nationalgemeinschaft

ausgestoßen und sie aus der gemeinsamer Heimat vertrieben. Von dort, wo wir über Jahrhunderte gemeinsam gelebt hatten.

Wir alle wissen, dass die Geschichte manchmal auch eine schwere Last ist. Eine Last, da sie voll ist von unbewältigten Tragödien, unaufgearbeiteten Traumata, von nicht vollbrachter Trauerarbeit.

Die Wahl zwischen Gut und Böse beginnt mit der Entscheidung, ob wir das Gesicht des Anderen sehen wollen oder nicht.

Wir haben jetzt die Gesichter der einst Vertriebenen gesehen. Wir haben gesehen und gehört, wie tief die Wunde ist, die wir ihnen zugefügt haben. Sechzig Jahre sind zwischen vergangen. Wir müssen bekennen: eine schwere Schuld lastet auf all jenen, die kaum zwei Jahre nach der Diskriminierung des Judentums erneut das Prinzip der Kollektivschuld auf unsere Landsmänner angewandt haben. Dabei gibt es keine Kollektivschuld. Es gibt nur individuelle Schuld.

Wir müssen in der Lage sein, sie um Verzeihung zu bitten und auszusprechen: Vergebt uns.

*Mária Schmidt
Generaldirektorin
des Haus des Terrors Museums*

Schmidt Mária, a Terror Háza Múzeum főigazgatója
Mária Schmidt, Generaldirektorin des Haus des Terrors Museums

KARÁCSONYVÁRÓ

A HOGY KÖZELEDÜNK AZ ÉV VÉGE FELÉ, EGYRE TÖBBSZÖR JUT ESZEMBE, HOGY AZ IDÉN ISMÉT VANNAK CSALÁDOK, AHOL SZOMORÚBB LESZ A KARÁCSONY, AHOL KEVESEBB AJÁNDÉKOT KELL KÉSZÍTENI AZ ELŐZŐ ÉVHEZ KÉPEST, MERT A SZERETTEIK KÖZÜL VALAKI VAGY VALAKIK ELTÁVOZTAK.

De nem csak szomorúbb, hanem szerényebb is, mert még jobban be kell osztani a kis pénzüket, mint korábban. Ne bánkódjunk e miatt. Kerüljön annál nagyobb hangsúly a lelkiekre. Egyébként se engedjünk a vársárlási kényszernek, hanem az igazi szeretet, az őszinte figyelmesség és gyengédség jeleivel ajándékozzuk meg egymást.

Örüljünk Isten kimondhatatlan ajándékának Jézusnak és szerezzünk örömet az Ő nevében!

Az ünnepekben szerezzünk boldogságot másoknak, látogassuk meg az egyedül élő idős hozzátartozóinkat, Ők biztosan

nagyon boldogok és hálásak lesznek ezért.

Régebben olvastam egy történetet egy kisgyermekről, aki nem tudott venni semmit az édesanyjának, csak egy cédulát tett az asztalra: „nagyon szeretlek, és boldog vagyok, hogy te vagy az édesanyám,„ Az édesanyja ekkor kapta a legszebb ajándékot életében.

Legyen ünnepi programunk, hogy csendesen, meghittelen beszélgetünk, emlékezünk, játszunk, és közben halkán karácsonyi zenét hallgatunk. Legyen a karácsony az örvendezés az örömszerzés alkalma, saját kezűleg készített apró ajándékokkal vagy akár ajándékok nélkül is!

Legyen végre a karácsony annak az ünnepe, aminek eredetileg volt: örvendezés Isten ajándékának, ünneplése Jézus Krisztusnak. Az első karácsony, az Ő világra jövelele igazán szerény és szegényes körülmények között történt, de jelentősége ma is beragyogja az egész világot.

Tudom, kissé szokatlan az ötlet, de ha valaki kipróbálja nem fog csalódní, és boldog karácsonya lesz.

Pappné Jutka

DER NIKOLAUSTAG IN DER SCHULE

DER 6. DEZEMBER IST EIN BEDEUTENDER TAG IM LEBEN DER KINDER. VOR EINIGEN TAGEN MACHEN SIE SCHON VORBEREITUNGEN ZU DIESEM TAG.

Sie putzen ihre Schuhe und legen sie in die Fensterbank, damit der Nikolaus sie mit Schokoladen, Äpfeln, Nüssen und mit anderen Kleinigkeiten füllen kann. In der Schule lernen die Kinder Gedichte und Lieder über Nikolaus, um ihn herzlich empfangen und begrüßen zu können, wenn er ankommt.

In der Schule am Nikolaustag konnten die Kinder immer unter vielfältigen Programmen wählen. Am Vormittag haben wir - Lehrer und Kinder zusammen - viele interessante Sachen gebastelt. Man konnte Engel aus Stroh und andere Dinge aus Ernten und Samen basteln. Viele haben kleine Engelchen genäht, damit man den Weihnachtsbaum schmücken kann. Einige haben Weihnachtsgrußkarte „

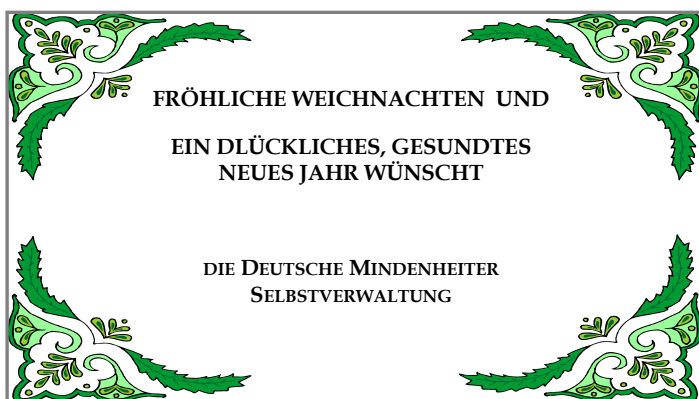
gestickt“ um Verwandten und Bekannten zu schicken. Es gab eine Möglichkeit, an einem lustigen Wettbewerb im Thema „Winterfesttage und Bräuche“ teilzunehmen, so sie konnten ihr Wissen erweitern.

Während des Vormittags wurde ein Prosawettbewerb für Weihnachten veranstaltet, wo die Kinder die gelernten Gedichte vor der ganzen Schule vorgetragen haben.

Gegen 12 Uhr konnten wir die Glöckchen des Rentierschlittens von Nikolaus hören. Die Kinder begannen zu singen, und langsam kam der Nikolaus in seinem roten Gewand an. Sein Säckchen war voll von Süßigkeiten und schenkte den Kindern. Aber leider musste es schnell weg, weil er noch die anderen Kinder besuchen musste. Die Kinder waren froh und freuten sich sehr über die Geschenke.

Er ist weit weg, aber seine guten Taten und seine Gaben sind hier bei uns geblieben.

Katalin Nagy

WEIHNACHTSMARKT IN WIEN

WIR - ALEXANDRA CSOMAI, TÍMEA VALLER, GRÉTA VARGA, HENRIETTA VÁRADI - SIND AM 29. NOVEMBER NACH WIEN GEFAHREN.

Die Fahrt wurde von „Schulverein“ (ein Verein für Deutschlehrer im Komitat Veszprém) organisiert. Früh um 5 sind wir von Veszprém mit einem sehr bequemen Bus abgefahren. Am Ausflug haben noch andere Schüler aus anderen Schulen des Komitats Veszprém teilgenommen. Wir waren zusammen 45 Schüler und 3 Lehrer, die uns begleitet haben. Nach 4 Stunden sind wir in Wien angekommen. Die Fahrt war sehr lang, aber wir haben uns sehr gut unterhalten, wir hatten viel Spaß unterwegs. Erstmals haben wir das Schloss Schönbrunn, den Sommerresidenz der österreichischen Kaiser besichtigt haben. Im Hof des Schlosses konnte man Geschenke zu Weihnachten und schöne Weihnachtsbaumschmücke kaufen. Danach sind wir in die Stadt gefahren und die Stadt besichtigt. Wir haben uns auch Hofburg, den Winterresidenz der Kaiserfamilie, die Oper, das Parlament angesehen. Wir haben in der Stadt gebummelt. Und während der

Stadtbesichtigung haben wir uns die in der Adventzeit wunderschön geschmückte Stadt bewundert. Am Nachmittag sind wir zum Stephansdom spaziert und den von außen und innen besichtigt. Danach haben wir den berühmten Weihnachtsmarkt am Rathaus gesehen. Alles war sehr schön geschmückt, viele Menschen haben Glühwein oder Punsch getrunken. Es gab viele Programme für Kleine und Große. Hier konnte man schöne Sachen kaufen, wie zum Beispiel Kerzen, Schmücke, Geschenke. Am Abend hat alles in der Stadt geglitzert, es war wunderschön. Wir konnten hier die Adventsstimmung genießen. Alles was so schön, dass wir staunen konnten. Wir haben uns sehr wohl gefühlt.

Wir können allen empfehlen nach Wien zu fahren und die Adventszeit zu feiern.

Csomai Alexandra
8. Klasse

Stephansdom – Szent István Székesegyház

BÉCSBEN KIRÁNDULTUNK

AZ ISKOLA TANULÓI KÖZÜL NÉGYEN LEHETŐSÉGET KAPTUNK, HOGY A BÉCSBE, AZ OSZTRÁK FŐVÁROSBA KIRÁNDULHASSUNK, ÉS A HÍRES „CHRISTKINDL-MARKT” MEGTEKINTHESSÜK.

Hosszú órákat a buszon ülni elég fárasztó, de szerencsére kísérőtanáraink arra is gondoltak, hogy út közben különféle kvízzjátékokkal lefoglaljanak bennünket. Sok érdekeset mesélt az idegenvezető a városról, sok új információval bővült eddigi ismeretünk.

Amikor megérkeztünk a gyönyörű fővárosba, először a Schönbrunni kastélyt néztük meg, és a körülötte lévő karácsonyi vásárt, ahol mindenféle szép dolgot lehetett kapni. Ezután bementünk a városba, megtekintettük a Parlament épületét, a Hofburgot és a bécsi Operaházat, amit a magyar Operaházzal egy időben építettek. A gótikus stílusban épült Stephandomot is megtekintettük. A dóm építése több száz évbe telt. Ezután szabadprogramot kaptunk, mindenki odamehetett ahová akart. Egyesek a különböző sportboltokat részesítették előnyben, mások a McDonald's-ra voltak kíváncsiak. Mi természetesen a csoki – és ruhaboltokat támadtuk meg. Néhányan a sétálóutcában böltözött alakokkal – Sissi hercegnő, Mo-

A Schönbrunni kastély, és a karácsonyi vásár
Weihnachtsmarkt in Schönbrunn

zart, Ferenc József császár – társalogtak. Miután kinézelődtük magunkat, a városházához mentünk és megtekintettük a karácsonyi vásárt.

A nap végére mindenki nagyon elfáradt. Este 6 órakor indultunk haza. Hazafelé

sokan aludtak, míg mások beszélgettek.

Mindenki nagyon jól érezte magát, és reméljük, hogy máskor is lesz lehetőségünk eljutni Bécsbe.

Váradi Henrietta
8. osztály

GEDANKEN ZUM WEIHNACHTSFEST

„Eine Hirtenlegende“

ES WAR EINMAL EINE HIRTE, DER LEBTE AUF DEM FELDE IN DER NÄHE BETHLEHEMS.

Es war groß und stark, aber er hinkte und konnte nur an Krücken gehen. Darum saß er meistens mürrisch am Feuer und sah zu, dass es nicht ausging. Die anderen Hirten fürchteten ihn. Als den Hirten in der Heiligen Nacht ein Engel erschien und die frohe Botschaft verkündete, da sah und hörte er nichts. Und als sie ihm alles erzählten und sich aufmachten, um das Kind zu finden, so, wie es ihnen der Engel hatte, blieb er allein am Feuer zurück. Er schaute ihnen nach, sah, wie das Licht ihrer kleinen Lampen kleiner wurde und sich in der Dunkelheit verlor. „Lauft, lauft! Was wird es schon sein? Ein Spuk, ein Traum!“ Die Schafe rührten sich nicht. Die Hunde rührten sich nicht. Er hörte nur die Stille. Er stocherte mit der Krücke in der Glut. Er vergaß, frisches Holz aufzulegen. Und wenn es kein Spuk, kein Traum wäre?

Wenn es den Engel gab? Er raffte sich auf, nahm die Krücken unter die Arme und humpelte davon, den Spuren der anderen nach. Als er endlich zum Stall kam, dämmerte bereits der Morgen.

Der Wind schlug die Tür auf und zu. Ein Duft von fremden Gewürzen hing in der Luft. Der Lehm Boden war von vielen Füßen zertreten. Er hatte den Ort gefunden. Doch wo war nur das Kind, der Heiland der Welt, Christus, der Herr in der Stadt Davids? Er lachte. Es gab keine Engel. Schadenfroh wollte er umkehren. Da entdeckte er die kleine Kuhle, wo das Kind gelegen hatte, sah das Nestchen im Stroh. Und da wusste er nicht, wie ihm geschah. Er kauerte vor der leeren Krippe nieder. Was machte es aus, dass das Kind ihm nicht zulächelte, dass er den Gesang der Engel nicht hörte und den Glanz Marias nicht bewunderte!

Was machte es aus, dass er nun nicht mit den anderen in Bethlehem durch die

Straßen zog und von dem Wunder erzählte! Was ihm widerfahren war, konnte er nicht mit Worten beschreiben. Stauend ging er davon. Er wollte das Feuer wieder anzünden, bevor die anderen Hirten zurückkämen. Doch als er eine Weile gegangen war, merkte er, dass er seine Krücken bei der Krippe vergessen hatte. Er wollte umkehren. Warum denn?

Zögernd ging er weiter, dann mit immer festeren Schritten.

Die Bibel spricht mit hellen, freundlichen und warmen Bildern von Weihnachten. Passen sie in unsere Zeit? Was wir erwarten, sind eher düstere Farben. Man braucht nicht aufzuhören, von einer besseren Welt zu träumen, auf menschliche Menschen zu hoffen. Ja, man kann an dieser Welt mitbauen. Man kann dazu beitragen, wenn man bei sich beginnt.

Katalin Nagy

TÍZ ÉVES LESZ A MÚZEUM 2008-BAN

MÁR TÖBB MINT KILENC ÉVE ANNAK, HOGY MEGNYITOTTUK A HELYTÖRTÉNETI KIÁLLÍTÁST BAKONYNÁNÁN.

Városi mércével mérve is, irigylésre méltó a kiállítási anyag mennyisége. Az elmúlt évek során, az általános iskolás korú gyerekeink tanóra keretében is ismerkedhettek a régi használati tárgyakkal. Több alkalommal volt már időszakos kiállításunk is. Szerencsére, a helyiség mérete megengedi azt, hogy lakásbelső és munkaeszközöket egyaránt kiállíthassunk. Az elmúlt őszön néhány hétig zárva volt a kiállítás, mert szükségessé vált egy némileg szakszerűbb átrendezés. Már újból látogatható a Heimatmuseum, bár az apróbb tárgyak, és a két vitrin-belső kiállítási anyaga majd csak január végére készül el. Az átrendezett múzeum első időszakos kiállítása 2008. január 26-ra készül el, melynek témája az 1948-as kitelepítés lesz. Ez a ritka kiállítási anyag várhatóan nyár közepéig lesz látogatható. Ezt követi egy falvédő-kiállítás, fotókiállítás, stb.

Itt szeretném megköszönni mindazoknak a munkáját, akik bármilyen formában részt vettek a takarításban, átrendezésben. Továbbá köszönetünket fejezzük ki azoknak, akik a tulajdonukban levő régi tárgyakat, fotókat, dokumentumokat átadták az elmúlt kb. két évben a múzeum javára.

A teljesség igénye nélkül: özv. Tóth Lászlóné, özv. Bierbaum Jenőné, Forsthofer Lóriné, Sashalmi Ferenc, Kovács Józsefné, Tavasz Józsefné, Misikné Kovács Ágnes, Fehér Márton, Venczel Mihályné, Tamás Jánosné, Talamár Júlia, Kondrik Lászlóné, Valler Antal, Scheibenhofferné Marika, Baur Lászlóné, Vind Lisinéné, Venczel András, Véberné Györgyi, Bierbaum Ignác, Krén Ferenc, Grensperger Péterné. (A teljes névlista, kb. egy év múlva, a múzeumban hozzáférhető lesz.)

Simonné Rummel Erzsébet

BABAMASSZÁS - EGY ÉLETEN ÁT TARTÓ ÉRZÉS

A VÉDŐNŐI SZOLGÁLAT 2007 OKTÓBERÉBEN SZERVEZETT ELŐSZÖR BABAMASSZÁS TANFOLYAMOT BAKONYNÁNÁN AZ ÓVODÁBAN.

Prémné Koczner Éva védőnő, babamasszázs oktató tanította a kisbabás szülőknek a testi-lelki egészséget elősegítő módszert. Hetente egyszer előre megbeszélt időpontban hozták a kicsiket a szülők. A tanfolyamot 5 édesanya végezte el csecsemőjével.

Ez a családi program ingyenes volt. A babamasszázs oktatása a Nemzetközi Csecsemőmasszázs Szövetség által kidolgozott alapelvek és tematika szerint történt. A masszázst e fajtáját az USA-ban dolgozta ki Vimala Schneider McClure, Indiában szerzett tapasztalatai alapján. Az ő nevéhez fűződik az Nemzetközi Csecsemőmasszázs Egyesület létrehozása, a magyar védőnők 1998-ban csatlakoztak az egyesülethez, azóta több mint 200 védőnő vizsgázott le a tudnivalókból, hogy megtaníthatják a szülőknek.

A masszírozás már újszülött korban elkezdhető, és némi technikai módosítással a tinédzserkorig folytatható. Először nyugodt, kellemes légkört kell teremteni, erre az óvoda egyik csoportszobájában megfelelőnek bizonyult. Kezdetben elég 15 perc masszírozás, később az igényektől függően az időtartam 20-30 perc is lehet. Elsősorban a lelki-érzelmi tartományon át hat az egész szervezetre. Ezért nagyjelentősége van a fejlődési rendellenességekkel született babáknál. Nemcsak a babának tesz jót ha masszírozzák, hanem az anyának is, amíg gyermekével foglalkozik a külvilág megszűnik körülötte, megszabadul a stressztől, a hétköznapi gondoktól, s feloldódik. A babával való foglalkozás olyan hormonváltozásokat indít el és tart fenn a mamánál, amelyektől fokozódik a tejkiürü-

A masszírozás már újszülött korban elkezdhető
Baby massage kann in Nannau gelernt werden

lési reflex, amivel a szoptatási idő meghosszabbítható. A baba és a szülő érzelmi-egymásra talál. A nem túl bonyolult és különösebb befektetést sem kívánó masszázst esti programként naponta összekovácsolhatja a családot. A babamasszázs az apa számára is lehetőséget ad arra, hogy részese legyen annak szoros testközeli kapcsolatnak a babával, amely a szülés és a szoptatás révén legtöbbször az édesanya kiváltsága.

Az anyukák a masszázst követően a következő tapasztalatokról számoltak be: nyugodtabb éjszakai alvás, a szülő-gyermek közötti

érzelmi kötelék erősödése, az anyatej mennyiségének fokozódása. A has masszírozása rendszeresen megelőzi és csillapítja a hasfájást.

A babamasszázs nem orvosi kezelés, csupán az ellazulás és a szeretet közös élménye a szülő és gyermeke számára.

Ezúton mondunk köszönetet az óvoda vezetésének, hogy biztosították a helyet, és a nagyobb gyermekeknek a játékos felügyeletet.

Prémné Koczner Éva

FAZEKAS MAGDOLNA: AZ IDŐSEK TISZTELETE

Amíg fiatal vagy,
Sosem gondolsz arra,
Hogy eljön az ősz is,
S elszállnak a darvak.

Amíg fiatal vagy,
Nincsen sosem gondod,
Nem érdekel semmi,
Csak a saját dolgod.

Pedig gondolnod kell,
Azon sok emberre,
Akik annyit tettek,
S jártak a kedvedbe.

Törődjél és szeress,
Mindenki azt mondja:
Hogy amennyit most adsz
Annyit kapsz, majd vissza!

Legalább e napon,
Jussanak eszedbe,
Legyél hálás nekik,
S ne legyen feledve.

Szüleid, akik az
Életedet adták,
Nagymamák, nagyapák,
Ne legyenek árvák.

Tanítóid, kiktől
Csak a jót tanultad.
Gondolj szeretettel
Tiszteleted rójad.

Idősek az öregek-napi kultúrmasoron
Am Tag der Alten im Kulturhaus

ADVENTI HANGVERSENY BAKONYNÁNÁN

LASSAN VÉGET ÉR EGY ESZTENDŐ, EZZEL EGYÜTT KÉSZÜLÜNK AZ ÉV EGYIK LEGSZEBB ÜNNEPÉRE, A SZERETET ÜNNEPÉRE.

Az adventi koszorún is kigyúlt az első gyertya. A december hónapot lázas készülődés, izgalom jellemzi. Így történik ez kisfalunkban is, ahol a tavalyi évhez hasonlóan egy rendkívüli kulturális eseménynek, egy csodálatos hangversenynek lehettünk részesei advent első vasárnapján a Szent Anna templomban.

A műsor első felét az *Edelweiß* dalkör nyitotta meg *Szóllósi Attiláné* szakmai vezetésével. Mindig különös érzés kórusunkat hallgatni, hiszen nem csupán az ének hangja jut el hozzánk, hanem már a barátok, rokonok, ismerősök látványa is izgalommal tölt el bennünket. Hiszen tudjuk, hogy a dalok mögött kitartó próbák, átizgult pillanatok húzódnak meg. Az asszonykórust felváltva *Herbákné Sipos Valéria* szóló előadását élvezhettük, akit orgonán kísért a bakonynánai születésű *Gróf Gáborné Füredi Mária*.

A hangverseny második részében *Steve Taylor Szabó* pánsípművész koncertjét hallhattuk, aki negyven évvel ezelőtt került Magyarországról Svédországba. Először szakszofonon játszott, majd a pánsíp szerelmese lett. *Szabó István* előadását egy kéréssel indította: Aki elég bátor, az hunyja le a szemét 10 másodpercre! Tíz hosszú másodperc kellett ugyanis ahhoz, hogy meghallhassuk a csodát. Egy igazán neves művész hihetetlen és magával ragadó előadása kezdődött ekkor. Zenéjével a vér még forróbban érte el a jelenlévők szívét. A felemelő stílusú koncert a hideg ellenére lelkünkbe hozta a karácsonyra való készülődés melegét. A pánsíp különös hangzása mindenkinek boldog karácsonyt kívánt.

Moór-Czepek Kornélia

A pánsíp különös hangzása mindenkit elbűvölt
Adventskonzert in der katholischen Kirche

FELEJTHETETLEN EMLÉKEM HÁROM ÉVES UNOKÁMRÓL – AUSZTRIÁBAN TÖRTÉNT

Óvodából hazafelé menet, minden nap levegőztünk röviden. Közben Benjamin beszámolt az aznapi élményeiről, sérelmeiről. Egy hídon megálltunk és néztük a rohanó folyó vizét. Egyszer csak kis unokám éber, kis vizsgálódó, mindenre kíváncsi szeme, észrevett az úttesten egy mozdulatlan sünit. Megrémült arcocskával rám nézett és mondta:

- Nanna, er is tot. Hívni kell a Polizei-t!

Igyekeztem enyhíteni rémületén:

- Csak elfáradt a süni, (csak) megpihent és elbóskolt. Meglátod reggel, ha oviba megyünk, már nem találjuk itt. Hazaért, ahol már nagyon vártak rá a kicsinyek.

Megnyugodva, boldogan mentünk másnap az óvodába.

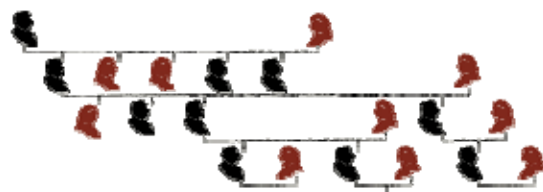
Egy Nagymami

ELKÉSZÜLT CSALÁDFÁK LEADÁSA

Felhívjuk a figyelmét azoknak a felső tagozatos, középiskolás korú, főiskoláskorú fiataloknak, illetve a felnőtteknek, akik a korábban meghirdetett, **bővebb felépítésű** családfakészítő versenyben a feltételeknek eleget tettek, ők adják le elkészült családfájukat a Polgármesteri Hivatalban legkésőbb 2008. január 4-ig, Imrénénel.

Eredményhirdetés a következő egyesületi összejövetelen lesz, 2008. február hónapban.

A Szerk.

A GYERMEKÉTKEZTETÉSI ALAPÍTVÁNY ELNYERT PÁLYÁZATÁRÓL

A GYERMEKÉTKEZTETÉSI ALAPÍTVÁNY - A TAVALYI ÉVHEZ HASONLÓAN - AZ IDÉN TAVASSZAL IS PÁLYÁZATOT ÍRT KI RÁSZORULÓ EMBEREK MEGSEGÍTÉSÉRE.

A GYEA „EUINT 2007” elnevezésű program keretében a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) „a Közösség leg-rászorulóbb személyeinek intervenciók készletekből származó élelmiszerekkel történő ellátása” programban élelmiszersegélyt biztosít Magyarország legrászorulóbb személyei számára.

Az Önkormányzat az idei évben is sikeres pályázatot nyújtott be 170 fő megsegítésére. Az elnyert tételeket háromszori osztással juttatta el a rászoruló emberek, elsősorban gyermekek, nagycsaládosok, munkanélküliek részére.

A júniusi és augusztusi osztás keretében többféle liszt, száraztészta, búzadara, süteményfélések, instant tésztaételek kerül-

tek kiosztásra. A harmadik osztásra november hónapban került sor, melynek során nagyon sok és változatos tartós élelmiszer - száraztészta, liszt, többféle cukor, zsemlemorzsa, búzadara és a gyerekek nagy öröme kakaóital, vaníliáskarika, csokoládés sütemény és gabonagolyó került kiosztásra, valamint a Speiz Kft. felajánlásának köszönhetően Speiz rántásport is kaphattak a támogatottak.

Köszönjük az érintettek nevében is a GYEA-nak és az MVH-nak az idei évben kapott támogatást, mely nagy örömet és segítséget jelentett sok gyermek és család számára.

Tóthné Szabó Anita

ÉHES VAGYOK

1% = élelem

Gyermekétkeztetési Alapítvány

Adószám: 18049842-2-43

Tel: (1) 283-2510 www.gyea.hu

TÁNC TANFOLYAM INDUL

TÁNC TANFOLYAMRA

Lehet jelentkezni Bakonyánán a Polgármesteri hivatalban

2008. január 2-ig

A tanfolyam előreláthatóan január közepétől kezdődhet.

Helyszín: Kultúrotthon, Bakonyánána

Várhatóan 8 alkalommal lesz foglalkozás (kb.: 1 - 2 óra közti időtartamban)

A tanfolyam teljes költsége **2000 Ft / fő**, melyhez minimum 10 pár szükséges. (A felnőtt párok egyneműek is lehetnek!) Ha tíz pár jelentkező meglesz, akkor 10 éven aluliak jelentkezését is elfogadjuk. Számukra az oktatás ingyenes lesz.

Az oktató várhatóan tíz fajta táncot tanít alapfokon.

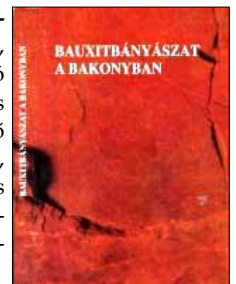
A foglalkozások időpontját az első alkalommal beszéljük meg, de előreláthatóan azok vasárnap délutánonként lesznek.

Szeretettel várjuk minden korosztályból a jelentkezőket!

Szervezők

KÖNYVAJÁNLÓ

A **Bauxitbányászat a Bakonyban** című 265 oldalas, kilenc fejezetből álló könyv, Dr. Fazekas János ajánlásával kölcsönözhető januártól a könyvtárban, melyet Gádori Vilmos és Szepeshegyi István szerkesztőbizottsági tagok állítottak össze 1987-ben.

*****

„Amikor a nemzeti kisebbségben élő ember úgy érzi, hogy az a kötéll, amelyen egyensúlyozva a biztonságát keresi, egyik végén sincs kikötve, gyakran feladja a küzdelmet. Mégis, az évszázadok fölött átívelő kötélnak újra- és újra akad vándora. Mert azt a kötelet dacból- és reményből fonják. Az egyik vége a hallgatag temető mélységeibe, a másik a szárnyaló dalok és táncok magasságaiba kapaszkodik. Csak így maradhattak a Kárpát-medencében kisebbségben élő magyarok, szlovákok, románok, németek, szerbek, cigányok és mások mindmáig azok, amik. A felvidéki magyarságot sem a kegyelem, hanem belső tartása őrizte meg. Vállalta, és végigvitte sorsát. Úgy védekezett, hogy fontosnak tartott értékeit gyermekeibe mentette át. Mint az erdő, amikor rátörnek az őszi-téli fagyok.”

Dr. László Péter „Fehérlaposok” című, 2005-ben írt kötetének hátlapján olvashatóak a fenti sorok. Ez a könyv a magyar-csehszlovák lakosságcsere - egyezményrel kapcsolatosan tartozó számos adatot tartalmaz.

A fenti kötet a helyi könyvtárból kölcsönözhető.

A Szerk.

ÍGY KEZDŐDÖTT

2008-ban lesz 60 éve annak, hogy Bakonyánáról kitelepítettek 37 családot. Erről az eseményről szeretnénk illő módon megemlékezni. Ehhez kapcsolódóan a Gajavölgye / Bründel 2007. évi számaiban már felvezettük a történeteket.

(A Bründel – Gajavölgye faluújság 2007. év június hónap, IV. évfolyam 3. számában megjelent írás folytatása.)

RÉSZLETEK A VESZPRÉM MEGYEI NÉMETEK TÖRTÉNETÉBŐL ELŐADÁSSOROZATOK 1946 – 1948-RÓL

Tilkovszky Lóránt

„A második világháború utáni Magyarországon bűnös szervezetnek bélyegezték a Volksbundot, amelyben még az egyszerű tagság is büntetendő cselekménynek minősül (a bűnös szervezetek kategóriájába sorolt magyar szervezetek esetében az egyszerű tagokat nem, csak a vezetőket vonták felelősségre). A népbírók úgy ítélték meg, hogy aki a Volksbundba belépett, az egy bűnbandának lett a tagja, amely behajszolta az országot a háborúba, és fokozni törekedett annak háborús kitarását, erőfeszítéseit, s ez által háborús bűnös: valamint nemzeti szocializmussal, antiszemitizmussal fertőzte meg az ország népet, s ez a népellenes bűn fogalmát meríti ki. Nem törődtek azzal, hogy az 1938. novemberében megalakult Volksbund 1940. augusztus végéig német kultúrgyűlölet, amelyet nemzetiszocialista magyarországi német népcsoportszervezetté a magyar kormány által akkor elfogadott ún. bécsi német népcsoportegyezmény nyilvánított.”

„...gyorsan rá kellett ébrednie, hogy a magyarországi németiség fokozott védelme és támogatása helyett fokozott kihasználására törekedett a birodalmi német politika: különösen azáltal, hogy emberanyagát egyre növekvő mértékben kívánta felhasználni SS - hadkiegészítésre.”

„A második világháború éveiben a magyar kormány részben a német birodalmi kormánnyal kötött egyezményekben, részben rendeleti úton, részben hallgatólagos tudomásulvétellel hozzájárult az elkülönülő szervezkedésekhez, mert szándékában állt az azokban résztvevőknek családostul való kitelepítése az országból a háború után.”

„...kimondja már, hogy a magyarországi német kérdés vagonkérdés!”

„...a magyar kormány az ismét trianoni méretekre szűkült ország területéről az akkor 447 ezerből annak a 300 ezer németnek a kitelepítéséhez kért 1945-ben hozzájárulást a potsdami hatalmaktól, akik német nemzetiségűnek vallották magukat 1941-ben.”

„Előadásomat azzal zárom, hogy azért, ami magyarországi németiséggel 1945 után és sok tekintetben még később is történt, több nemzetközi és hazai tényező együttesen felelős, s ezt a sorsot a német népcsoportok közül, éppen a magyarországi németiség érdemelte a legkevésbé. Ennek tudatában kell segítenünk magára találását, megerősödését nyelvében és öntudatában, hogy eredményesen kamatoztathassa értékeit önmaga s az egész ország javára.”

Dr. Zielbauer György

„.....A második világháború során a londoni emigrációs csehszlovák kormányzat részéről is olyan tervek láttak napvilágot, amelyek szerint egy egységes nemzeti államot szeretnének létrehozni a háború után, megszabadulva ez által azoktól – németektől és magyaroktól -, akik miatt 1938/39 -ben összeomlott a Csehszlovák Köztársaság. A háború végén már hangot adtak olyan elképzeléseknek, miszerint a kitelepítendő magyaroknak úgy lehet helyet biztosítani Magyarországon, hogy innen a németeket telepítik ki Németországba.”

„ A Debrecenben 1944. dec. 22-én megalakult Ideiglenes Nemzeti Kormány .....segítette a szovjet katonai hatóságoknak a német nevű és származású magyar állampolgárok szovjet munkatáborokba való elhurcolását.”

„Lényegében ez volt a németek elleni kollektív büntetés első állomása.”

„A kormány Debrecenből Budapestre való költözésével egyidőben, 1945. április 11-én, a Budapesti Nemzeti Bizottság ülésén a földosztással kapcsolatban megvitatták a németiség helyzetét. Itt Gerő kijelentette, hogy „nem egyedül Hitler a bűnös, hanem az egész németiségnek osztoznia kell sorsában.” Kovács Imre, a Nemzeti Parasztpárt főtitkára lényegében elfogadta a kommunista érvelést, amely szerint minden sváb volksbundista volt. Ezt követően pedig a Nemzeti Parasztpárt kiadja a jelszót: „Ki a sváb hazaárulókkal az országból!” „A svábság egy batyúval jött ide, agy batyúval is menjen!”

„A magyar kormány a háború alatt, 1941-ben a visszafoglalt bácskai területekre telepítette a bukovinai székelyeket. A megnyugvás azonban nem sokáig tartott, mert a front közeledtével 1944. szeptember végén - október elején kénytelenek voltak menekülni, ... Letelepítésüket a Nemzeti Parasztpárt tartotta szívügyének, de ezt egyben a németiség elleni megtorlással kötötte össze. ....A bukovinai székelyek letelepítése igen fontos feladat volt, hiszen ezek az emberek 1944. októbertől 1945. áprilisáig vándoroltak egyik helyről a másikra, ...”

„...az utolsó telepítési szerelvények innen is (Bonyhád melletti Lengyel községben felállított tabor)....., mint Veszprém megyéből, csak 1948-ban indultak el.”

„1946. június 30-ig 159 községből összesen 113 500 hazai német került Németország amerikai megszállási övezetébe. Az amerikai hatóságok felfüggesztették a szerelvények fogadását.....majd 1946 novemberétől ....még 90 000 személy befogadását vállalták....Ezután az amerikai zónába több szerelvényt már nem indítottak....Így 1947. áprilisa és augusztusa között 3453 német lakóházat ültettek ki 5192 német család összeköltötésével, illetőleg belső telepítésekkel. Ezek a belső telepítések 1948 tavaszán-nyarán fejeződtek be, a kitelepítések második szakaszának zárásaként.

„Az 1946-os esztendőben, a kitelepítés első szakaszában .... Veszprém megye öt községből 2663 személy került ki Németország amerikai megszállási övezetébe. A kitelepítés második szakaszában Veszprém megyéből 1948-ban került sor a kitelepítés folytatására. Ekkor a kitelepítés az alábbiak szerint alakult:

Devecseri járás	8 község	1433 fő
Pápai járás	13 község	3666 fő
Veszprémi járás	12 község	2045 fő
Zirci járás	14 község	3526 fő

Veszprém megye 47 községből összesen 10670 főt telepítettek ki 1948-ban.

Bánáss László megyéspüspök már 1946. március első felében biztos forrásból tudja, hogy „a bányászokat nem fogják kitelepíteni”.

„mai fogalmaink szerint az 1946-1948 közötti években a hazai németiséget ért sérelmek azonosak az etnikai tisztogatásokkal, hiszen nevük, származásuk, anyanyelvük, nemzeti hovatartozásuk miatt üzték el őket szülőföldjükről.”

ÍGY KEZDŐDÖTT

Folytatás a 9. oldalról

Gondolatok a szlovákiai magyarok Magyarországra történő áttelepítésének 60. évfordulója kapcsán:

Szarka László

1945, április 5-én a londoni és a moszkvai emigrációból Kassára érkező csehszlovák kormány meghirdette az új Csehszlovák Köztársaság megteremtését. Mind a polgári köztársaság eszméjét valló Edvard Benes, mind a kommunista Klement Gottwald olyan nemzetállamban gondolkodott, amelyből kizárják a mintegy hárommillió német, és a 650 ezres magyar kisebbséget. A németeket és magyarokat megfosztották állampolgári jogaitól. Bezárták az összes magyar iskolát, ... 1945 májusában elkezdődött a szlovákiai magyarok elűzése. A hatóságok először a bécsi döntés után Felvidékre települt

hivatalnokokat, tanárokat utasították ki. ....Prága és Pozsony a csehországi munkaszolgálatot, a csehszlovák-magyar lakosságcserét, ill. az úgynevezett „reszlovakizáció” gyakorlatát gondolta célravezetőnek....A második világháború utáni dél-dunántúli ki-és betelepítési akciók rengeteg emberi gyötrelmet, nemzeti, vagyoni sérelmet, konfliktust okoztak.....A kényszerterelítések embertelen következményeit a családok nagyobbik része úgy igyekezett enyhíteni, hogy olyan, maguk által választott településre költöztek, ahol vagy közelebb kerültek eredeti szülőföldjükhöz, vagy az ugyan-csak áttelepített rokon családok között állt ismét helyre a kapcsolat, vagy egyszerűen csak szabadulni kívántak a rájuk kényszerített új lakóhelytől, és a velük szemben sokszor ellenséges helyi közhangulat elől.

Az 50. évfordulóra Bataszéken felállított emlékoszlop
Denkmal in Bataszék

Az emlékoszlop felirata:

EMLÉK MINDAZON ALÁBBI FELVIDÉKI
LAKÓHELYÜKRŐL ELTÁVOLÍTOTTAKNAK,
AKIKNEK NEM ADATOTT MEG, HOGY
SZÜLŐFÖLDJÜKÖN ÉLJENEK ÉS HALJANAK.

Vége

OSZTÁLYTALÁLKOZÓ

SIKERESEN LEZAJLOTT OSZTÁLYTALÁLKOZÓ FOTÓIT LÁTHATJÁ AZ OLVASÓ.

Szívesen megjelentetjük a későbbiekben is az ilyen, és hasonló rendezvényekről készült képeket, néhány soros eseményleírással alátámasztva.

Igény esetén, a falu honlapjára is feltehetőek a beszámolók és a fotók.

Szerkesztők

30 éves Osztálytalálkozó 2007.

30 éves osztálytalálkozó 2007-ben
Klassentreffen in 2007

A képeken a 30 évvel ezelőtt kimaradt osztály egykori tanulóit láthatjuk—ismét az iskolapadban, illetve az osztályteremben, a csoportkép kedvéért is.

A jeles eseményre egykori tanítók, tanáraik is elfogadták a meghívást, és jókedvű beszélgetés során elevenítették fel egykori élményeiket, meséltek egymásnak pályafutásukról, dolgos hétköznapjaikról, életükről.

VÁRHATÓ PROGRAMOK A KÖZELJÖVŐBEN

December 21.: Karácsonyi ünnepély az iskolában;

December 24.: „Kristkindel járás”.

2008. év

Január 26. (szombat délután): Időszaki kiállítás megnyitója a múzeumban;

Január 26. (szombat délután): Ünnepi szentmise a kitelepítés 60. évfordulóján;

Február hónapban: A Hagyományörző Egyesület összejövetele.

ÚJÉVI KÖSZÖNTŐ

CSENG A CSENGŐ, ŪT AZ ÓRA
ŪJ ESZTENDŐ FORDULÓRA.
ŪJ ESZTENDŐ, MÁS ESZTENDŐ,
AMI ELMŪLT, VISSZA NEM JŐ

LEGYEN JOBB AZ ŪJ, MINT A VOLT,
LEGYEN TELE A CSŪR, A BOLT!
LEGYEN TEJ, VAJ, FEHÉR KALÁCS
AZ EGÉSZ ESZTENDŐN ÁT!

BOLDOG ŪJ ÉVET KÍVÁNUNK!

ANYAKÖNYVI HÍREK LAPZÁRTÁIG

SZŪLETÉS:

Strausz Bendegúz 2007. október 31.

szülők: Kovács Tímea Andrea és Strausz Péter

Táncsics Dóra 2007. november 06.

szülők: Táncsics Renáta és Csillag Attila

György Kitti 2007. december 05.

szülők: György Tiborné szül.: Szabó Zsuzsanna és György Tibor

Szakács Kinga 2007. december 06.

szülők: Szakács Lászlóné szül.: Sashalmi Beáta és Szakács László

Gratulálunk!

***

Helyesbítés:

Legutóbbi számunkban a Születés rovatunkban sajnálatos elírás történt, amit ezúton helyesbítünk:

Svéd Olivér 2007. július 15.

szülők: Svéd Zoltánné szül.: Koczor Éva és Svéd Zoltán

A tévedésért az érintettek szíves elnézését kérjük. (A Szerkesztők)

***

HÁZASSÁGKÖTÉS:

Előző számunk megjelenése óta nem volt házasságkötés településünkön.

***

ELHALÁLOZÁS:

Kucserka Sándor

2007. október 08. élt: 65 évet

Valler Miklósné

2007. november 21. élt: 86 évet

Nyugodjanak békében!

ŐSZI ESEMÉNYEK AZ ISKOLÁBAN

2007. OKTÓBER 20-ÁN, EGY SZOMBATI NAPON AZ ISKOLA TANULÓI ELINDULTAK ÖSSZEGYŪJTENI A FALU UTCÁIN SZÉTSZÓRT, ELHULLAJTOTT SZEMETET.

A műanyag zsákokban szaporán gyűlt a hulladék. A gyerekek és kísérőik szorgalmasan tevékenykedtek, a munkájukért dicséret illeti mindannyiukat.

(Az alsó képen a Kossuth utcában szorgoskodik egy tanulócsoport.)

2007. DECEMBER 5-ÉN, SZERDÁN ISMÉT ELLÁTOGATOTT AZ ISKOLÁBA A MIKULÁS.

Az iskolában ezen a napon nem volt tanítás, hanem különféle kézműves tevékenységekben tehetők próbára ügyességüket a tanulók tanáraik felügyelete, és segítségével. Az elkészült alkotásokat a december 16-án (vasárnap) megtartandó karácsonyi vásár keretében lehet majd megvásárolni, fél négytől a műsor kezdéséig – fél ötig – illetve a műsor után, az orvosi rendelő folyosóján, az óvodások apró, a karácsonyi ünnepi hangulatát idéző ajándékaival együtt.

(A felső képen a Mikulás kíváncsian hallgatja a gyerekek műsorát.)

TESTBESZÉD, AVAGY A SZEMÉLYES TALÁLKOZÁS EGY MÁSIK EMBERREL

A testbeszédet minden rendű és rangú ember alkalmazhatja, aki jobban meg akarja érteni az élet egyik legkomplexebb eseményét - a személyes találkozást egy másik emberrel.

(Allan Pease)

KÖZKEDVELT GESZTUSOK ÉS TEVÉKENYSÉGEK

LOVAGLÓ ÜLÉS A SZÉKEN

Évszázadokkal ezelőtt pajzssal védték magukat az emberek az ellenség lándzsájától és furkósbotjától. Ugyanennek a védekező magatartásnak a jelképezésére korunk civilizált embere bárminemű rendelkezésére álló tárgyat felhasználhat fizikai vagy szóbeli támadással szemben. Behúzódhat ajtó, kerítés, íróasztal, nyitott kocsiajtó, avagy egy kapualj mögé, vagy lovagló ülésben helyezkedhet el a széken. A széktámla védőlapként oltalmazza a testét, és agresszív, domináns harcossá változtathatja. A széken lovaglók javarészt domináns személyiségek, akik ha unni kezdik a beszélgetést, megpróbálják átvinni az irányítást más emberek vagy egy egész társaság fölött; a széktámla biztos védelmül szolgál a többiek „támadásával” szemben. Gyakran előfordul, hogy tapintatosan, szinte észrevétlenül fordulnak lovagló ülésbe a széken. Legkönnyebben úgy lehet leszerelni ezt a viselkedést, hogy a lovagló mögé állva vagy ülve, a védtelenség érzetét keltjük mindennemű támadással szemben, s ily módon a testhelyzete megváltoztatására, kevésbé agresszív elhelyezkedésre kényszerítjük. Eredményes módszer lehet ez, ha többen vagyunk jelen, mivel így a széken lovaglónak védtelen marad a háta, ami testhelyzetének megváltoztatására készíti. Ám hogyan járjunk el akkor, ha egy forgószéken lovagló egyénnel egyedül kerülünk szembe? Vitatkozásnak semmi értelme nincs, főképp, ha ide-oda forogtatja a körhintáját; a legjobb védelem tehát a nem verbális támadás lesz. Irányítjuk a beszélgetést úgy, hogy a lovagló fölött állva lenézzünk rá, és lépünk be a

személyes zónájába. Ez zavaróan hat rá, s miközben igyekszik a helyzetváltoztatás kényszerét elhárítani, akár hanyatt is eshet.

Ha a széklóvalás szerelemre jön látogatóba, és felbosszant minket agresszív viselkedésével, ültessük egy szilárdan álló karosszékebe, amelyben nem hódolhat kedvelt testtartásának.

NEM LÉTEZŐ PELYHEK SZEDEGETÉSE

Amikor valaki helyteleníti mások véleményét vagy magatartását, de úgy érzi, nem fejtheti ki saját álláspontját, olyan nem verbális gesztusokhoz nyúl segítségért, melyek helyettesítő tagjeltekként értelmezhetők. Képzelt pelyheket szedegetni a ruhánkról ilyenfajta gesztus. E lényegtelen, jelentéktelen tevékenység közepette a pehelyszedő nem a többiekre, hanem a padlóra néz. A nemtetszés egyik leggyakoribb jele ez, és ha a hallgató folyamatosan nem létező pelyheket szed a ruhájáról, világosan tudtul adja, hogy még akkor sincs nyére, amit mondanak, ha verbálisan esetleg egyet is ért.

Tárjuk szét a tenyerünket és forduljunk e szavakkal hozzá: „Nos, mi az Ön véleménye?”, vagy: „Látom, hogy van hozzáfűzni valója. Lenne szíves megosztani velünk?” Helyezzük kényelembe magunkat, s széttárt karral-tenyérrel várjuk a választ. Ha az illető azt feleli, hogy egyet ért, de továbbra is szedegeti a pelyheket, akkor közvetlenebb módot kell találnunk rejtett tiltakozásának felderítésére.

FEJGESZTUSOK

Írásunk nem lenne teljes az alapvető fejgesztusok ismertetése nélkül, melyeknek két legáltalánosabban használt formája a fejbólintás, és a fejrázás. A fejbólintás pozitív gesztus, legtöbb kultúra-

ban az „igen”, vagyis a helyeslés kifejezésére szolgál. Süketen, némán és vakon születetteknek végzett vizsgálat kimutatja, hogy ők is használják ezt a gesztust az igenlés kifejezésére, ami alátámasztotta azt a felfogást, hogy velünk született gesztusról van szó. Az általában „nem” értelemben használatos fejrázást egyesek szintén velünk született mozdulatnak tekintik, mások viszont elméletekkel próbálják igazolni, hogy ez az első gesztus, amit elsajátítunk. Véleményük szerint, amikor az újszülött jóllakott tejjel, jobbra-balra rázza a fejét, hogy anyja mellét elhárítsa magától. Ha a kisgyerek eleget evett, ugyancsak a fejét rázva utasítja el anyja próbálkozásait, hogy belediktálja az ételt. Ha üzletet akarunk kötni valakivel, a titkolt ellenkezést úgy lehet legkönnyebben leleplezni, ha megfigyeljük, hogy miközben az illető szóban egyetért velünk, használja-e a fejrázás gesztusát. Vegyünk például valakit, aki így beszél: „Igen, érteni a szempontját”, vagy „Igazán nagyon szeretek itt dolgozni”, vagy „Karácsony után feltétlenül megköjtük az üzletet”, s közben rázza a fejét.

Noha szavai meggyőzően hangzanak, a fejrázás gesztusa negatív magatartásról árulkodik, ilyenkor jobb nem hinni a szóbeli állításnak, és érdemes tovább faggatni az illetőt.

Semleges fejtartás

Érdeklődő fejtartás

Allan Pease

(A következő rész: Alapvető fejtartások)

VICCEK – WITZKISTE

Három asszonyság

Három asszony utazik a székely körvasúton. Beszélgetnek.

- Milyen volt a termés maguk felé?

Az asszony két öklét összeteszi, így mutatja:

- Ekkora pityókák termettek... És maguknál?

A másik kinyújtva mutogatja alkarja hosszát:

- Ekkora uborkák nőttek ideén.

A harmadik, igencsak nagyothalló asszony erre

megszóla:

- Hová valósi az az ember?

*

Susi fragt ihre Mutter:

Mami, was wird aus den Leuten, wenn sie gestorben sind?

Staub. - antwortet die Mutter, - einfach Staub.

Oweia, da müssen ja unter meinem Bett schon

viele Leute gestorben sein.

- BRÜNDEL - GAJAVÖLGYE -

DEUTSCHE MINDENHEITER
SELBSTVERWALTUNG NANNAU
BAKONYNÁNA KÖZSÉGI
ÖNKORMÁNYZAT
SZERKESZTETTÉK:

SIMONNÉ RUMMEL ERZSÉBET,
FÜRST GÁBOR.

ELÉRHETŐSÉGÜNK: 8422 BAKONYNÁNA
ALKOTMÁNY UTCA 3.

Telefonszám: 88/587 320
Fax: 88/488 013

E-mail: bnanaonk@invitel.hu
lisil.bnana@gmail.com
gabor.furst@invitel.hu

AZ INTERNETEN SZÍNESBEN IS
ELÉRHETŐEK VAGYUNK!
www.bakonynana.hu